

הלכות עירובין שע

שע דיני שיתוף בעירוב. וכו' ה' סעיפים:

א הדר בבית שע"א אע"פ שיש לו ד' מחיצות כיון שרבים עוברים דרך שם לבתיהם אין עליו תורת בית אלא תורת הצר^ב ואין צריך לערב עם שאר הבתים וכן הדר באכסדרא ומפסת שבהצר אינו אוסר על בני הצר^ג שאינן חשובות דירה וכן סוכת החג כהג אינה חשובה דירה לאסור^ה אבל הדר בבית התבן בבית הבקר בבית האוצר בבית העצים אוסר^ו עד שיערב לפי שראויים לדור בהם וחשובים דירה אע"פ שעשויים מקנים וכיצא בהם^ז.

ב בעל הבית שיש לו הרבה בתים בהצר והשכירן לאחרים או שהשאלום^ח (לזמן בענין שאינו יכול למלקט תוך הזמן בעל כרחם^ט) הרי הם אוסרים עליו בהצר כאלו היו בתים שלהם עד שיערבו וכן אסור לטלטל מביתו לבתיהם עד שיערבו^י.

ואם יש לו בכל אחד מהם רבנים שאינם נימלים בשבת^{יא} מחמת איסור שאסור לטלטל^{יב} אפילו לצורך גופם^{יג} או מקומם^{יד} כיון שלא סילק עצמו מבתיים אלו מכל וכל^{טו} אלא יש לו בהם תפיסת יד נעשה כאלו דר בהם ואין הדרים אוסרים עליו^{טז} לפי שנעשו כולם כאורחים אצלו^{יז} ולפיכך גם הם מותרים להוציא מבתיהם לחצר אע"פ שלא נתנו עירוב כמו שמתירים אורחים שמתארחים בביתו להוציא מביתו לחצר כלי שיערבו עמו^{יח} אבל אם אין לו בהם אלא דברים שמתיר לטלטל^{יט} לצורך גופם או מקומם אין זו חשובה תפיסת יד כיון שיכול להוציאם משם^כ כשיצטרך להם^{כא} (או למקומם) ויש אומרים^{כב} שאם אינן נימלין מחמת כובדן חשובין תפיסת יד אע"פ שמתירים בטלטל (ויש להחמיר מזה^{כג}).

ואין תפיסת יד מועלת אלא בבתים שהם שלוי^{כד} בין שהם קנויים לו בין שהם שכורים או

מסעם אחר.
י ואם השוכר הוא נכרי ראה לקמן סי' שפ"ב.
יא ברייתא שם 19, א. מור ושול"ע שם. וז"ל לקמן סי' שפ"ב – בנכרי.
יב ברייתא שם – מפל עושית. מור ושול"ע שם.
יג עולת שבת ס"ב.
יד י"ח מ"ח הל' עירובין פ"ד ה"ד. ש"ע שם.
טו מוד"כ רמז תקנ"ג.
טז רש"י במשנה שם ד"ה אינו אוסר.
יז רמב"ם פ"ד ה"ד. ש"ע שם. דיני אורחים ראה לקמן סי' פ"ד.
יח מוד"כ רמז תקנ"ג בריעת רש"י ובשם הר"י מקלוק. הובא בב"י. ש"ע שם.
יט ברייתא שם.
כ חש"י שם ד"ה דבר הנשלל טור ולבוש ס"ב.
כא צע"ג דוד"ק. ראה מ"ל וצנינים.
כב טור ושול"ע שם. מהרי"ק סי' מ"ז. הגהת סמ"ק רס"א רפ"ב. הובא באליה זוטא סימן ספ"ד ס"ק ג. וקושית הבגמ"א ס"ק ג צע"ג. עיין סי' שש"ב סיח ולקמן שם סי"א והבגמ"א שם ע"ג. וכן ביאר באלה רבה ס"ק ב ובתוספות שבת ס"ק ג.
כג מ"א שם.
כד מהרי"ם שם. ב"י ד"ה ונ"ש רבנו אם אינם נשללים כשם מוד"כ רמז תקנ"ג. ש"ע שם.

א משנה עירובין פ"ה. ב. מור ושול"ע ס"א. וראה לעיל סי' שפ"ו ס"ה שכל אלו אין נעוין בהם את העירוב.
ב רבינו יהונתן במשנה שם ד"ה הנותן. מ"א ס"ק א. עיי' בשול"ע סי' זס"ז ולקמן סי' י"ח לענין שנים הפגומים.
ג ומ"ש הבי"י לענין בית שער רחוק צע"ג.
ד רש"י במשנה שם ד"ה וחדר. מ"א ס"ק ב. וראה לעיל סי' שפ"ו ס"ה ד"ה ד"ה בית שאון בו ד' אמות על ד' אמות אינו אוסר בהצר ובבבוי. וראה לעיל סי' שפ"ו ס"א וס"ה מה נקרא דירה לענין התקף לדירה. לקמן סי' שצ"ח – לענין צירוף לתתום ע"י.
ה יומא ג. א. מ"א שם. וראה למ"ש ח"פ ע' 91. קובץ דברי תורת ח"י ע' קל"ה.
ו בחסונה שם. מור ושול"ע שם.
ז הדר רבינו יהונתן שם ד"ה ודרה שם. ב"י בריש המיטן בחסונה שם. ורש"י שם ד"ה ודרה שם אם השאלו כ"ו ובמדה שם. ורש"י שם ד"ה בבית. מור ושול"ע ס"ב.
ח אלה רבה מ"ק ס"ה. עיי' בשול"ע סי' ג לענין מלמד בו שאינו אוסר. ובתוס' עירובין ע"ב, א ד"ה ומרין ורא"ש שם פ"י ס"ג. שכתבו הפוסק כיון דנע"י למלקטו. ובמה שכתבתי שם לקמן ס"ה כיון שיכול למלקט. ובמצות שם בשול"ע. וכן מצאנו בהדיא בב"י סי' שפ"ב ד"ה ונ"ש רבנו ורואה בני יחיד לו בית בפירושו דבב"י התוס' מ"ג א ד"ה מערב בו ואין יוכל למלקט. אלא שחזוקו עליו ביח

הלכות עירובין שע

תשעא

שאלים אצלו וחזר והשכורם או השאלים לאחרים^כ אבל מי שיש לו תפיסת יד בבית שאינו לא קניו ולא שכור ולא שאל אין זה מועיל כלום ואוסר עליו בחצר וכן לטמל מביתו לביתם:

ג' יש אומרים^{כז} שאין תפיסת יד מועלת אלא כשאין עמהם דיוורין אחרים בחצר ואז אין צריך לערב כלל בנייהם או אפילו יש דיוורין בחצר אלא שאותן דיוורין מבואים עירובין ומניחין אותו בביתו של בעל הבית זה שיש לו תפיסת יד או באחד מבתים אלו שיש לו בהם תפיסת יד ואז אין כל בתים אלו צריכים ליתן כלל לעירוב פת לפי שכל בתים אלו הם בבית אחד ובית שהעירוב מונח בו אין צריך ליתן את הפת^{כח} אבל אם העירוב מונח באחד מבתי הדיוורין הרי כל הבתים אלו צריכים כל אחד ליתן פת לעירוב שמתוך שבתים אלו הוזקקו לעירוב עכ"פ בשביל בית שדר בו בעל הבית צריכים גם הם ליתן בשביל בתיהם^{כט} אע"פ שיש לבעל הבית בהם תפיסת יד והרי דינו עמהם כדון אחים המקבלים פרס מאביהם שיתבאר^{כו}:

ד' אחד ששכר כירה מן הנכרי ודר בה עם הכירו זה כחדר זה וזה כחדר זה ויש להשוכר תפיסת יד בחדר הכירו אם מתחלת השכירות ששכרה מן הנכרי הסכימו לדרו יחד ולדעת כן שכרה מן הנכרי אע"פ שהוא לבדו שכרה מן הנכרי? הרי הכירו שותף עמו בה ואינו יכול לסלקו^{כא} כל זמן משך השכירות מן הנכרי שכיון שלדעת כן שכרה מן הנכרי כדי שידורו ביחד הרי נעשה הוא שליח להכירו לשכור בעדו מן הנכרי ולפיכך אין תפיסת יד מועלת לו בשל הכירו כיון שאינו שלו אבל אם מתחלת השכירות שכרה לעצמו ואחר כך נמלך והשכיר להכירו מועיל לו תפיסת יד בשל הכירו:

ה' חמש חבורות ששבתו במרקלין^{כב} והלקוהו במחיצות לחמשה חדרים וכל אחד מהם פתוח לחצר^{כג} אם המחיצות מוגיעות לתקרה^{כד} או בתוך ג' טפחים סמוך לתקרה^{כה} הרי כל אחד ואחד הדר בפני עצמו אפילו הן מחיצות עראי כגון של יריעות^{כז} וצריכות כל אחד ואחד מהחבורות ליתן עירובין.

כמה דברים אמורים כשיש עוד דיוורין בחצר ועירוב כל החצר מניחין אותו באחד מדיוורין ההם^{כז} או בחצר אחרת שעירבה עם זו^{כח} שמתוך שטרקלין זה הוזקק לעירוב מחמת הדיוורין צריכה כל חבורה ליתן עירוב^{כט} אבל אם דיוורין ההם נתנו עירובין בזה הטרקלין אינם צריכים ליתן עירוב כלל שכולם דרים בבית זה ובית שמניחין בו העירוב אינו צריך ליתן פת להעירובין^ל ואף שטרקלין זה מוחלק במחיצות לה' חדרים והעירוב הוא באחד מהם אין בכך כלום הואיל ואינו אלא מחיצות עראי^{לא} וכן אם אין דיוורין אחרים כלל

לה רשב"א בעמדת הקדש שער ר ס"ב. מ"ז פ"ה ה"ג.
ש"ע שם.
לו ח"ס' שם ר"ה במחיצות. ר"ש פ"ו ס"ו י. מור וש"ע
שם. ואם אינן פרוסות שם בקבועות ראה לקמן ס"ו.
לז ח"ס' שם ע"כ ר"ה אבל. ר"ש פ"ה שם. מברייחא שם.
מור וש"ע שם.
לח רבנו הונתן במשנה שם.
לט מ"ז ס"ק ד.
לז מור וש"ע שם. וברלעיל ס"ו שמו ס"ד.
מא ח"ס' ד"ה אבל ר"ש שם (מש"כ בחדרים גליליות
מש"ע). א"ה רבה ס"ק ז בשם האגודה.

כה מהר"ק ס"ו מה. רמ"א ס"ב.
כו הרב רבינו יחזקאל במשנה שם ר"ה רבי הרהר בשם
יש מן הרבנים. רמ"א ס"ב.
כז ראה מ"א ס"ק ה. וברלעיל ס"ו.
כח רבינו הונתן שם. מ"ו ס"ק א.
כט לקמן סעף ג.
ל מהר"ק ס"ו מה. רמ"א ס"ב.
לא מהר"ק שם. מ"א ס"ק ג.
לב חזקוני ע"ב. א. מור וש"ע ס"ה.
לז רש"י שם ר"ה במרקלין.
לח ברייתא שם ע"ב. מור וש"ע שם.

תשעב

הלכות עירובין שע

בחצר אין צריך עירוב כלל¹⁰¹ שאינן אוסרים כלל זה על זה הואיל וכולם בבית אחד שאינו מוחלק אלא במחיצות עראי.

חלקוהו במחיצות שאינן מניעות להקרה אפילו אם יש דיוורן בחצר ועירוב כל החצר מניחים באחד מדיוורן ההם אין צריכים כל החבורות אלא ליתן עירוב אחד¹⁰² כאלו אין ביניהן מחיצות כלל¹⁰³ ואם מקצתן עשו מחיצות המניעות להקרה ומקצתן לא עשו אותן שעשו הם מחולקים ואותן שלא עשו הן כמשותפין¹⁰⁴.

וכל זה כשעשו מחיצות עראי לפי שעה אבל אם שבתו בחדרים ועלויות ממש והם פתוחים להצר אוסרים זה על זה אפילו אין דיוורן אחרים בחצר וצריכות כל חבורה וחבורה ליתן עירוב אפילו מניחין העירוב בזה המרקלין¹⁰⁵.

וכל זה כשכולם פתוחים להצר¹⁰⁶ אבל אם אין פתוח להצר אלא החיצון בלבד וכולם עוכרים דרך עליו אפילו הם חדרים ממש¹⁰⁷ אין צריך ליתן עירוב אלא שנים המפנימים שהם בלבדם חשובים דירות¹⁰⁸ ואוסרים בחצר זה על זה¹⁰⁹ וכן לטמלל מזה לזה¹¹⁰ אבל כל האחרים חשובים כבית שעד להם כמו שהבאר¹¹¹.

וכל זה כשכולם שוין במרקלין זה אבל בעל הבית שיש לו מלמד או סופר בביתו וכן תלמידים הלומדים בפני הרב ודרים בביתו אע"פ שיש לכל אחד הדר מיוחד¹¹² פתוח להצר¹¹³ וגם לרשות הרבים¹¹⁴ ואוכל וישן בחדרו אין צריך לערב בחצר כלל מפני שאין אוסרים כלל לא בחצר ולא לטמלל מהדרותם לבית או מחדר לחדר אפילו אין לו בהם תפיסת יד לפי שאינו משאל להם רשותו לאסור עליו ולא לאסור זה על זה והרי יכול לסלקם בכל עת¹¹⁵.

אבל אם החדרים קניינים להם או שכורים¹¹⁶ (או שאולים בענין שאינו יכול לסלקם תוך זמן ומשאלתם¹¹⁷ אין לומר שאינו משאל להם רשותו לאסור עליו כיון שכבר השאל להם ואין כידו לסלקם אע"כ הם) אוסרים עליו אלא אם כן יש לו בהם תפיסת יד¹¹⁸ ואפילו הם משתמשים באיזה ובישול בבית גדול של בעל הבית אין זה מועיל כלום כיון שאוכלים בחדריהם¹¹⁹ אלא אם כן תלמידים המקבלים פרס מרבן כמו שיתבאר¹²⁰:

101 ע"י תוס' ורא"ש שם במעט ה"ב, וסי' ש"פ סו"ד דא"צ שיהיו משתמשים באיזה כ"ו במעט הא' שבתים' ורא"ש שם, עיי' שם במ"א ס"ק י"ב שכתוב רק מעט ה"ב שלפניו, וראה גם לקמן שם ס"ח, ולעיל ריש ס"ב ובמבואין שם בשו"ג, וראה משנה בירוה באור הלכה סוף ס"ג.
102 ב"י שם, מ"א ס"ק ח.
103 ב"י ס"י שפ"ב ד"ה גמ"ש רבינו חרשק (ענין תוס' שם וגם ראיתם סוף פ, א מירידי בכהאי גוונא שאינו יכול לסלקם, ענין תוס' דף ס"ז סוף ד"ה ומערב, ואין יכול לסלק, ובמג"א ס"י שפ"ב ס"ק (ט) י"ב), ומתרייק ס"י ס"ז דלא סבירא ליה תכי לשיטתיה אייל דסבירא ליה עיקר היתירך משום שמשתמשים באיזה כ"ו במעט הא' שבתים' ורא"ש שם, כמבאר שם ובסוף ס"י מ"ז, ומ"ש בסוף ס"י מ"ח (בהלכה הלעיל ס"ג, שהשוכר אינו אוסר עליו) כוונתו משום תפיסת יד, וכן משמע בב"י ד"ה גמ"ש רבינו אבל מ"י גבי תלמידים כמה שכתבתי א"ח, וראה משנה בירוה באור הלכה סוף ס"ג.
104 ב"י שם, ובדלעיל ס"ב.
105 ב"י שם, ס"ז ס"ק ג.
106 לקמן סוף ג.

107 מור ושילע שם, ובדלעיל ס"ז כיון מקבלי פרס.
108 בחושה שם כב"ה, מור ושילע שם.
109 רש"י שם ד"ה וכו',
110 מה רש"י שם ד"ה ומורים וכעברת קדוש שם, מ"ח שם, וב"א ס"ג.
111 תוס' ורא"ש שם, מור ושילע שם.
112 רש"י במשנה שם ד"ה במרקלין, תוס' שם ד"ה ומרין, ורא"ש שם, מור ושילע שם.
113 ב"ה ד"ה גמ"ש היה לכל אחד.
114 תוס' ורא"ש שם, מור ושילע שם, ובדלעיל ס"ח.
115 ו תוס' שם ס"ק ב' ס"ק מ' צ"ג, ענין תוס' ורא"ש שם ובמה"א שם שבסוף ה' דו"ק, ומב"י ד"ה ובמ"ק אין ראהו בדשנסקא לא קאי הכי בסמיך אלא כדמשמע מתוס' ורא"ש, וכו' באילה רבה ס"ק ד.
116 מ"א ס"ק א' ג, ובדלעיל ס"י שמו"א ש"ג.
117 לקמן סוף ח.
118 תוס' ורא"ש שם, מור ושילע שם.
119 ד"ה שם, מור ושילע שם.
120 תוס' שם, וראה ב"י ד"ה גמ"ש רבינו אבל מ"י.

הלכות עירובין שע

תשעג

ז עיקר דירת האדם היא מקום אכילת פת ולא מקום השינה ולזנה³⁰ לפיכך אנשי החצר שהיו כולם אוכלים בבית אחד³¹ בשבת³² אעפ"י שכל אחד אוכל משלו על שלחן בפני עצמו³³ ויש לכל אחד חדר בפני עצמו בחצר שדר שם כל היום וכל הלילה אינם צריכים עירוב מפני שהם כאנשי בית אחד³⁴ ואינן אוסרים זה על זה.

וכן אם הוצרכו לעשות עירוב עם חצר אחד עירוב אחד לכולם ופת אחד בלבד מוליכין לאותו מקום שהם מערבין עמו³⁵ ואיזה מהם שירצה יתן הפת ואפילו בני ביתו של בעל הבית יכולין ליתן הפת משלהם³⁶ ואם היה העירוב בא אצלם אין צריך ליתן פת לכל כמו הבית שמניחים בו העירוב שאין צריך ליתן הפת שכל אלו הבתים בבית אחד הם חשובים³⁷ כיון שאכילת בעליהם היא בבית אחד בלי מחיצה מפסקת ביניהם³⁸.

ואפילו אם לפעמים פורסין וילון לפניהם לצניעות אינו חשוב מחיצה לחלוק ביניהם אפילו אם מגיע לחקרה הואיל ואינו פרום שם תמיד³⁹ כל זמן שהם בבית אלא כשרוצין לעשות שם דבר צניעות פורסין אותו ואח"כ מסלקין אותו⁴⁰ משא"כ בחבורות ששבתו במטלקין שהוריעות שפרסו ביניהן הן פרוסות שם כל זמן שביתתן שם.

וכו' שיש לו שתי בתים בשתי חצרות באחת הוא אוכל ובשניה הוא דר כל היום וכל הלילה הרי זה אוסר באותה שאוכל⁴¹ אם אוכל שם בשבת וצריך לערב עמהם אבל בשניה אינו אוסר ואין צריך לערב ומותר להשתמש שם בשבת לפי שנגעשה שם באורח אצלם:

ז האחים שיש להם בתים בחצר אביהם ומקבלים פרס מאביהם⁴² ואוכלים בבתיהם⁴³ בין שהפרס הוא להם בין שהוא מעות לקנות בו להם⁴⁴ אם יש עוד דיורים בחצר ומניחים עירוב כל החצר באחד מדיורין ההם צריכים אביהם עם אביהם ליתן כל אחד עירובו⁴⁵ שמתוך שבתים אלו של האב ובניו הוקקו לעירוב צריכים ליתן כל אחד ואחד⁴⁶ אבל אם אין עמהם דיורין בחצר אין צריך עירוב כלל שאינן אוסרים זה על זה הואיל ואוכלים פרס אביהם נעשו כבני ביתו או אפילו יש עמהם דיורין אלא שמניחים העירוב באחד מבתים אלו⁴⁷ של האחים או בבית אביהם אינן צריכין לערב כלל לפי שכולם בבית אחד שמניחים בו העירוב שאין צריך ליתן את הפת⁴⁸.

וכן בנשים המקבלות פרס מבעליהן ובעבדים המקבלים פרס מאדוניהם⁴⁹ ובתלמודים המקבלים פרס מרבין⁵⁰:

30 רב עג, א. מור וש"ע ס"ה.
 31 רנ"ב"ס פ"ד ה"א. וראה ב"י ר"ה כתב הרמב"ם בשם רבינו ירוחם. ש"ע ס"ד. וראה לקו"ש ח"ט ע' 91.
 32 ד"מ ס"ה. ב"י. וז"ל לקמן במ"ק המע"ק.
 33 ח"ה כסף משנה שם. ב"ק הבית ה"ה נראה ענה. רמ"א ס"ה. ואם בעל הבית יזמנם לאכול אצלו – ראה לעיל ס' שבו ס"ה.
 34 רנ"ב"ס וש"ע שם.
 35 רמב"ם שם ה"ב. ש"ע שם.
 36 תוס' דף ע, ב ר"ה יור"ש. ורא"ש שם פ"ו ס' טו.
 37 וכתלמנ מ' שע"א ס"ג.
 38 רנ"ב"ס וש"ע שם.
 39 ע' מ"ז ס"ק 4.
 40 ע"א ב"י ורמ"א שם.

עב ב"י ומ"א ס"ק פ.
 עג רב עג, רע"א. מור וש"ע ס"ה.
 עד מושנ"ע, ב לאוקמטא ר"ב. מור וש"ע ס"ה.
 עה רש"י ותוס' שם ר"ה במקביל פ"ס.
 עו ב"י ר"ה ומ"ש הל"כ. מ"א ס"ק 7.
 עז משנה שם. מור וש"ע שם.
 עח נה"א עג, א וביש"י שם ר"ה רנ"ג. מ"ז ס"ק ח.
 עט משנה שם. מור וש"ע שם.
 פ כרע"ל ס' שבו ס"ד. וראה לקמן ס' שע"ב ס"ד – כשהם מערבין עם חצר המנוחה.
 פא פלוגתא בב"ריתא שם הל"כ. ר"ב ר' שניהם לוקל.
 רא"ש פ"ו ס' י"ג בשם כמה פוסקים. ב"י. מור וש"ע שם.
 רב ר"י ח"יא שם. מור וש"ע שם.

ה עשרה בתים זה לפנים מזה⁴⁹ ואין פתוח מהם לחצר אלא החיצון בלבד⁵⁰ וכולם עוברים מזה לזה ויוצאין דרך החיצון לחצר שנים הפנימים לבדם צריכים ליתן עירוב שיהם לבדם תורת בית עליהם⁵¹ ואוסרים בחצר⁵² וכן לטלטל מזה לזה וכן מהם לבתים שלפניהם ולחצר אבל שאר הבתים שלפניהם תורת חצר עליהם לפי שכל אחד מהם הוא בית שעד להפנימו ממנו וא"כ בית השלישי מהפנים הוא בית שעד לב' הפנימים ונקרא בית שעד של רבים ואינו חשוב דירה כיון שרבים עוברים עליו אבל בית השני אינו בית שעד אלא לבית אחד הפנימי ממנו ובית שעד של בית אחד אינו מתבטל מתורת בית:

ב המתארח בחצר⁵³ אפילו נתארח בבית בפני עצמו ואוכל וישן שם בביתו אם לא נתארח דרך קבע אלא לשלשים יום או פחות⁵⁴ אינו אוסר על בני החצר והוא והם מותרים לטלטל בחצר בין מביתו בין מביתיהם⁵⁵ ואפילו אם האורחים רבים ובעל הבית אחד כולם מפלים אצלו ונעשים כאנשי ביתו⁵⁶ אפילו אם הבתים שמתארחים בהם אינם שלו אלא של נכרים⁵⁷ או של ישראלים שאינם הרים שם.

ויש אומרים⁵⁸ שהאורה שמתארח בבית או חדר בפני עצמו אינו מפל לבעל הבית להיות כאנשי ביתו אלא שכל שלא נתארח בדרך קבע אין לו חלק בחצר ואינו אוסר על בעל הבית לטלטל מביתו לחצרו אבל לטלטל מבית האורה לחצר אסור בין לו בין לבעל הבית⁵⁹ שכיון שהשכירו לו בית זה לאיזה זמן שכירות ליומו ממכר הוא⁶⁰ והרי זה בית שלו וכשמוציא משם לחצר בעל הבית הרי זה כמוציא מרשות לרשות (והוא הדין אם השאילוהו לו כענין שאינם יכולים לסלקו תוך משך זמן שאלתו⁶¹ ואינו דומה לאנשי חצר ששכח אחד מהם ולא עירב שכשמתבטל להם רשות ביתו מותר גם הוא להוציא מביתו לחצר מפני שנעשה אצלם כאורה כמו שיתבאר בס' ש"פ⁶² לפי שהמתבטל סילק עצמו מרשות ביתו ונתנו להם משא"כ אורה שלא ביטל ולא סילק עצמו ובני החצר ג"כ אינם יכולים לסלקו הרי רשות ביתו מיוחדת לו ורשות חצר מיוחדת להם ואסור להוציא מרשות זו לזו עד שיערבו):

י אבל לאחר שלשים יום אוסר על בני החצר⁶³ אם הוא כענין שאינם יכולים לסלקו תוך משך זמן שכירותו או שאלתו⁶⁴.

ומכל מקום אפילו אם קובע ליותר משלשים יום אינו אוסר עד לאחר שלושים יום אבל לא תוך שלשים⁶⁵ אפילו אם רגיל לבא לכאן⁶⁶ ולקבוע לעולם ליותר משלשים⁶⁷ במה דברים אמורים באורה ישראל אבל אכסנאי נכרי הרגיל לקבוע אוסר מיד כמו שיתבאר

צב וחדכי רמז תקן. הובא בתרומת הרשן שם ובשולח רמ"א סי' פה. וד"א סי' שצ"א סי"ב. לקמן שם.
צג פיר מגדים סי' רנ"א א"א סי"ב.
צד ב"מ גו. ג. מ"א שם.
צה כדלעיל סי' ע"ה וסי' ע"ה וש"י. וראה מ"מ וציונים.
צו סי'. וראה שם סי' כ"ב אם ביטל רק ורשות בתים.
צז ב"י במס' הסימן. מ"ז סי"ג.
צח ראה מ"מ וציונים.
צט ראה משנה ברורה שעה"צ סי"ג ל. מ"מ וציונים.
ק וד"א סי"ב יב לדעת רמ"א סי"ח.
קא ראה משנה ברורה שעה"צ סי"ג ל.

פג ר' יוחנן ע"ה. כ. טור וש"ע סי'.
פד רש"י שם ר"ה ה' בתים.
פה לבוש סי'.
פו כדלעיל סי' ע"ה וש"י.
פז ר"י אורחיים ראה גם לעיל סי' שפ"ו סי'. לעיל סי' כ.
פח סי'. אורחיים סי' שפ"ב. וראה גם לקמן סי' שע"א סי' ע"ה וש"י.
פח העד שלשים היו ארבע. כדלקמן סי' שפ"ו וש"י.
פט תרומת הדישן סי' ע"ו. וש"ע סי' פ"ח.
צ תרומת הדישן שם. וד"א סי"ח.
צא תרומת הדישן שם. ודלקמן סי' שצ"א סי' ג.

תשעה הלכות עירובין שע"שעא

בסימן שפ"ד ויש אומרים^א שגם ישראל הרגיל לקבוע אוסר מיד ולענין הלכה בדברי סופרים הלך אחר המיקל.

וכל זה כשיש בעל הבית אחד קבוע בחצר שאו האורחים שבבתים אחרים שבחצר זו במטלים אצלו^ב אבל אורחים לבדם ביחד אוסרים זה על זה מיד^ג אם יש לכל אחד הדר מיוחד לאכילה^ד ואם יש נכרי דר בחצר צריכים לשכור ממנו רשותו^ה כמו שכתבאר בס"י שפ"ב.

וכל זה במקום שאין שם עירובי חצרות של רבים אבל במקום שהקהל מערבים עירובי חצרות בתחלת שנה לכל השנה אין האורחים המתוספים שם אוסרים עליהם ולא זה על זה מפני שלב בית דין מתנהג עליהם שיהא להם חלק בעירוב^ו כמו שכתבאר בס"י שם^ז:

שע"א כשאחד מבני חצר נפרד משם או מת וכו' ו' סעיפים:

א דירה בלא בעלים אינה דירה^א ואינה אוסרת בחצר וגם מותר למלטל ממנה לחצר שיש בה דירות אחרים שעירובי ביניהם ואינו כמוצאי מרשות לרשות^ב לפיכך אחד מבני חצר שהניח ביתו^ג והלך עם כל בני ביתו וישבת בחצר אחרת אפילו היתה סמוכה לחצרו אם הסית לבו ואין דעתו לחזור לביתו בשבת^ד הרי זה אינו אוסר על בני החצר שבתו שמה אם עירובי ביניהם אע"פ שהוא לא עירב עמהם ומותרים למלטל גם מביתו לחצר.

ואפילו אם אח"כ נמלך וחזר לביתו בשבת אינו אוסר^ה שכיון שכבר הסית מלבו בכניסת השבת הרי שבת זו כיון שהותרה הותרה ושוב לא תאסר^ו כמו שכתבאר בס"י שם^ז.

כמה דברים אמורים כשהלך מביתו מבעוד יום אבל אם הלך משחשכה אוסר כשהחזר^ח. ונכרי שהלך מביתו יתבאר בס"י שפ"ג^ט.

ב אחד מן השוק^א שהיה לו בית בחצר^ב שלא היה דר בה ולכן לא עירב בה^ג ומת והניח רשותו לאחד מבני אותה חצר אם מת מבעוד יום אין הוזהב אוסר לפי שהעירוב שעירוב על בית שלו מתיר גם בית שירש מבעוד יום^ד שאף שהעירוב נעשה קודם הירושה מכל מקום הרי קניית העירוב הוא בכניסת השבת ואו ירשו כבר^ה אבל אם מת משחשכה אוסר^ו הוזהב בו על בני החצר וגם הוא אסור למלטל בחצר בין מבית שלו בין מבית

ד עיי' ס"י שם (אוצ"ל: שם). וראו גם לקמן רס"י שם.
ה רמב"ם הל' עירובין פ"ד ה"ג. מ"מ שם. שריע שם.
ו ר"א"ש פ"ח ב"ש ב"ש הרמב"ד. מור וש"ע פ"ב.
ז ר"א"ש שם. מ"א ס"ק ג.
ח מע"ק דו.
ט סור לפירוש מ"א ס"ק א. וכדלקמן פ"ג נבי מת בשבת ולא עירב.
י מע"ק א.
יא ברייתא ע, ב. מור וש"ע פ"ג.
יב רש"י שם ד"ה ואחר מן השוק. מור וש"ע שם.
יג תוס' שם ד"ה אחר. מ"ז ס"ק ג. מ"א ס"ק ד.
יד ר"א"ש פ"ז סמ"ג. מור וש"ע שם.
טו ב"י ד"ה אחר מן השוק. למ"ש פ"ג.
טז ברייתא שם. מור וש"ע שם.

קב שולח רש"י (נ) ס"י ית. עיי' מ"א ס"י שצא ס"ק ב.
קג ת"א שם.
קד גמרא סנה"ג. ב. רש"י שם ד"ה פונדק. רד"ק משה ס"י שפ"ב ס"ק ב. שולח רמ"א ס"י קב. רמ"א שם.
קה מ"א ס"י ב. וכדלעיל ס"ה.
קו מ"א שם.
קז ט"ז ס"ק י.
קח מע"ק יב.

סימן שע"א

א רש"י פ, א במשנת ד"ה אינו אוסר. מור ולבוש פ"א.
ב תוס' פה, א ד"ה שני. ר"א"ש פ"ח ס"י ג. סור נכ"י סוס"י שט"ו. לקמן שם סוף פ"ג. וראה גם לעיל ס"י שט"ו סוף פ"ג.
ג חשנה פ, א. כ"ר"ש מור וש"ע פ"א.